

1 PETERE

Peterem dis tcgãyas tc'ãà di sa

Téé-cookg'ai sa

Peterem di ne nxará-kg'ao ne xg'ao gane di dtcòmàn domka kái xgàrakuan hěé naka xháéan hěéthěé q'oo koe hàna.

Petere ba kò ghùi-ghui tcáo ne, a ko máá, Nqarim nxará tcg'òòà hãa ne khòe ne e, témé. A ba a kò Jeso Krestem ka tc'ěe-tc'ěe ne, ncěe Gam di x'ooan hěé, naka x'ooan koe těean hěé, naka Gam di hààn hěéthěé di nqòðan máà nea hãa ba.

Gane di xgàrase ne ko Jesom ka dcěéè. Ncěeta méé ne ma qarika téé naka qàò tcáo. Ncěem nqõóm koe i ko gane di dtcòmàn kúrúa bódè, igaba ne gha ěem gha Jeso Kreste ba x'áísem cáím ka kàbia máàe e.

Qaa-qaasa kg'uia ne:

- xgàrakua ne
- komsana ne
- tcom-tcomsa
- nqòò sa
- kg'òèa hãa nxõá ne

Tcgãyas q'oo koe hàna zi:

- Nqarim di kgoarakua ne (1:3-12)
- Tcom-tcomsase kg'òèa ne (1:13-2:10)
- Dùú sa méé ne dtcòm-kg'ao ne kúrú xháéan koe ne kò hãa ne (2:11-4:19)
- Cg'aré-cg'aresea ne (5:1-14)

Nqarim di kgoarakua ne (1:1-12)

Tsgámkaguku zi

¹ Petere ra a, x'áè úú-kg'aor* Jeso Krestem di ra, a ra a ko *ncêes tcgãya sa* Nqarim nxará tcg'òóa mááse ne khòè ne góá máá, ncêe tsai-tsaisea hãa ne, a cg'áè-kg'ao khama x'ãèa hãa ne: xg'aekum Ponto dim koe hêé, naka Galatia dim koe hêé, naka Kapatokia dim koe hêé, naka Asia dim koe hêé, naka Bitunia dim koe hêéthêé hàna ne. ² Nqarim Abo ba nxãakamaga q'ana hãase *nxará tcg'òóa mááse tua*, Me ko *Tcom-tcomsam* Tc'êe ba tcom-tcomsakagu tu u, nxãasega tu gha Jeso Kreste ba komsana a Gam di c'áòan cgoa cgàìè ka:

Cgómkuan hêé naka tòókuan hêéthêé méé i gatu koe càuse.

Kg'òèas nqòò sa

³ Dqòmè méém Nqarim gatá dim X'aigam Jeso Krestem ka Xòò ba. Jeso Kreste ba x'ooan koe ghùian kam Gam di kaisa thòò-xama-máákuan ka kabase ábà taa hãa, nxãasega *ta gha* kg'òèas nqòò sa úú ka. ⁴ Ncêe nqòòan ta úúa hãa, nqarikg'ai koe ta gha q'òò ts'eekg'aian di i, kaà tite, a ts'óó tite, a cg'ãa-cg'anasea hãa tite e. *Nqari ba* gaa koe tòóa máá tu ana, ⁵ gatu ncêe ko dtcòmàn koe guu a Nqarim di qarian ka qãèse qgóó a kòrèè tu, nxãakg'aiga tu gha síí kgoarakuan hòò ka, ncêe gha còò di xu x'áè xu ka tseegukaga x'áìè e.

⁶ Ncêe guúan domka tu ko qãè-tcao, gatà i ga ko ma qaase, xòm x'aè-coa ka tu ga ncêeska tãáka zi kúrúá bóòku-ghàò zi ka tshúù-tcaokaguè igabaga.

⁷ Gazi di tsééa ne gatu di dtcòmàn tseegu ii sa x'ái si i. Gautan igaba, ncêe gha kaàkaguè, ne gha

* **1:1:** x'áè úú-kg'ao - Gerika sa ko “apostolo” témé.

c'eean cgoa kúrúa bóòè. Gataga méé i dtcòmà tu, ncēe kaisase gautan ka qaa-qaasa a, kúrúa bóòè. Nxãaska tu gha Jeso Krestem ko x'áíèm cámi ka dqòm̄kuan hēé naka x'áàn hēé naka tcomkuan hēéthēé hòò. ⁸ Ncēe bóò Me ta ga tu hãa igaba tu ncàmà hãa ba, ncēe tu ncēeska bóò Me tama igaba tu ko Gam koe dtcòm̄ ba, a tu a x'áàko qãè-tcaoan ncēe kg'ui a nxàèè tite cgoa qãè-tcaoa. ⁹ Gatu dis dtcòm̄s ko qaa sa tu ko hòò khama, ncēe kgoarakuan gatu di tcáóan di sa.

¹⁰ Porofiti xu kò ncēe gatu koe gha hààs cgóm̄kus ka porofita, a xu a kò ncēe kgoarakuan koe tcàà tcáó a qarika qaa a. ¹¹ Kúrúa xu kò bóò, dùútsa x'aè ka i gha hàà sa, a i a gha ntama hàà sa. Me kò gaxu koe ko hànám Tc'ēem Krestem di ba x'aèan cookg'ai koe nxàea tseegukagu Krestem di xgàrasean ka, naka xùri gha ko x'áàn ka hēéthēé e. ¹² I kò gaxu koe x'áísea hãa, ncēe zi gúù zi xu tsééa mááse tama, a ko gatua tsééa máá tu u sa; gúù zi ēe tu ko ncēeska bìrièa zi, ēe ne kò ēe qãè tchòàn xgaa-xgaa tu u x'aè ka, ncēe ko nqarikg'ai koe guu a tsééa óáèam Tcom-tcomsam Tc'ēem ka. Moengelean ga ko ncàmà hãa, ncēe zi gúù zi i ga kò bóò sa.

Tcom-tcomsas kg'õè sa (1:13–2:10)

¹³ Tc'ēea tu kg'ónò, naka qgóósea hãa, naka tua gatu di nqòðan cg'oèase úú cgóm̄kuan koe, ēe tu gha Jeso Krestem kò x'áíse x'aè ka máàè e. ¹⁴ Komsanako cóán khama méé tu hēé, naka zi cg'ãè zi tc'ēe zi táá tc'ãà-cookg'ai tu u guu, ēe tu kò *Nqari ba* tu c'úùa hãa x'aè ka kg'aia úúa zi. ¹⁵ Igaba ēe kò tcii tu um ma tcom-tcomsa ii khamaga ma méé tu ma wèé gúùan ēe tu ko kúrú koe tcom-

tcomsa ii. ¹⁶ Góásea i hãa a ko máá: “Tcom-tcomsa méé tu ii, Tíí Ra tcom-tcomsa Ra a ke,” téméè khama.

¹⁷ Ncèè *Nqarim*, ncèe khóèan tãákase xgàra tama, a ko khóèan di zi tséé-kg'ám zi ka khóèan xgàra ba tu kò Abo ta ma tcii ne, méé tu nxãaska *ncèem nqõómkg'ai koe* tu cg'áè-khoean khama ma x'ãeas noose Nqari ba q'ádase kg'òè. ¹⁸ Q'ana tu hãa, dùús cgoa tu kò káà hùis kg'òè-kg'áms gatu dis koe x'ámá tcg'òóèa sa, ãe tu kò gatu ka tsgõosea xu koe hòòà sa. Seleferan hëé kana gautan hëéthëé khama ii zi gúù zi kaàko zi cgoa tu x'ámá tcg'òóè ta ga hãa, ¹⁹ igaba qaa-qaasa c'áòan Krestem di ka a kò ii, ghùu-coam chibi úú tama a q'ano ba. ²⁰ Gaam ncèe nxãakamaga nqõóm ko tshoa-tshoases cookg'ai koe kò *Nqarim ka q'ãaèa* ba, igabam kò còò di xu x'aè xu ka hàà x'áíè ba. ²¹ Gam koe tu ko guu a Nqarim koe dtcòm, ncèe ko x'ooan koe ghùì Me a x'áákagu Mea ba, nxãasega i gha gatu di dtcòmàn hëé naka nqòòan hëéthëé Nqarim koe hãa ka.

²² Tseeguan komsana ka tu q'ano-q'anosea hãa, a tu a gatu ka qõesean koe tseegu di ncàmàn úú, ke tu q'ano-tcáóse qarika ncàmku. ²³ Kãbase tu ábàèa hãa khama, kaàkom cgùrim koe guu tamase, igaba kaà tamam cgùrim koe guu a: kg'òèa hãa a chòò tamam kg'uim Nqarim dim koe guu a. ²⁴ *Nqarim dis Tcgãyas ko méé a ko máá:*

“Wèém khòè ba dcãan khama ii,
i wèè x'ààn gam di, qãáka di zi x'aa zi khama ii.
Dcãa ne ko c'óò,
i x'aan tcheè,

²⁵ igabam ko X'aigam dim kg'ui ba
chòò tamase hãa,”

témé khama. Ncēe ba gaam kg'uim ga me e, ncēe tu kò qãè tchõàn koe guu a xgaa-xgaaè ba.

2

¹ Gaa domka méé tu wèè gúùan cg'ãè koe tcg'òóse, naka táá c'ēe koe ga kàaku di ii guu, naka táá qãè khòèan khama ko ma kúrúse guu, naka táá tauku di ii guu, naka gataga táá c'ēe koe ga cóèku di ii guu. ² Kãbase ábàèa cóán khama méé tu ii, *Nqarim di* kg'uian di bílan xgónèa a, kàa úú tama a, gaan koe tu gha nxãasega kai a kgoaraè ka. ³ X'aiga ba qãè Me e sa tu xáma hãa ke.

Kg'õèam nxõá ba hēé nakas tcom-tcomsas qhàò sa hēéthēé e

⁴ X'aigam koe hàà, kg'õèa hãam nxõá ba, ncēe ko khòè ne ka bóda xguìè, igaba kò Nqarim ka nxará tcg'òóèa ba, a ba a Gam koe qaa-qaasa ii. ⁵ Ke tu gatu igaba kg'õèa nxõán khama ma tshàòè, naka tua *Tcom-tcomsam* Tc'ēem dim nquu ba ii, *gaa koe* tu gha tcom-tcomsa xu peresiti xu ii, a ko Tc'ēem di zi dàda-mááku zi kúrú, ncēe ko Jeso Krestem koe guu a Nqari ba qãè-tcaokagu zi. ⁶ *Nqarim dis* Tcgãyas q'oo koe i ko máá:

“Bóò, Sione koer ko nxõá ba tòó,
nxará tcg'òóèa a qaa-qaasam nxõám tcúú di ba,
me cuiskaga wèém ēe ko Gam koe dtcòm ba,
sau-cgaekaguè tite,”
téméè khama.

⁷ Gatu ēe ko dtcòm tu kam ncēem nxõá ba cgáé me e. Igaba ēe dtcòm tama ne *méé ne ncēe kg'uian komsana, ncēe ko máá:*

“Nxõám ēe tshàò-kg'ao xu ka bóda xguìèa ba,
nxãa ba tcúú dim nxõá ba kúrú,”

témé e.

⁸ Si ko *c'êe koe gaia máa:*

“Ncêe ba nxõá me e khòè ne gha kúrú ne tcgàba ba, a khòè ne ko cg'áékagum nxõá me e,”

témé.

Tcgàba ne ko, kg'ui ba ne kò ntcoe khama - si nxãa sa tc'êea ne mááèa hãas ga si i.

⁹ Igaba tu gatu nxará tçg'òòèa tu khòè tu u, x'aiga tu u, a peresiti tu u, tcom-tcomsas qhàò sa, Nqarim ka q'õòèa tu khòè tu, nxãasega tu gha cgáé zi gúù zi Nqarim di zi xgaa-xgaa ka, ncêe ko ntcùúan q'oo koe tciia tçg'òó tu u a Gam di are-aresa x'áàn koe tciia óá tu u ba. ¹⁰ C'êe x'aè ka tu kò khòè tu tama tu u, igabaga tu ncêeska Nqarim di tu khòè tu u; c'êe x'aè ka tu kò cgómkuan hòò tama, igaba tu ncêeska cgómkuan hòò hãa.

Dùú sa méé ne dtcòm-kg'ao ne kúrú xháéan koe ne kò hãa ne (2:11–4:19)

Nqarim di ne tséé-kg'ao ne khama ma kg'òè

¹¹ Ncàm-ncamsa tuè, dàra-kg'aoan hêé naka tãá nqõó koe guua khòèan hêéthêé khamar ko ma dtcàrà tu u, cg'ãè zi tc'êe zi cgàam di zi koe tu gha tçg'òóse sa, ncêe khòèm di tc'êean cgoa ko x'áàku zi.

¹² Eèta ne ko ma tãá zi qhàò zi di ne cg'ãè zi gúù zi ko kúrú tu khòè tu khama ma tshúù kg'uiian gatu ka kg'ui igaba méé tu gatu gane xg'aeku koe qãèse kg'òè, naka ne nxãasega gatu di zi qãè zi tséé zi bóò, naka Nqari ba èem gha ko hààm cáám ka x'áàkagu.

¹³ X'aigam *Nqarim* domka méé tu wèé qarian khòèm di koe máàse: x'aiga-dxoom koe ga igaba ncêe tc'amaka hàna ba, ¹⁴ kana tc'ãà-cookg'aian koe

igaba, ncēe gaam ka tsééa tcg'òòèa a, a ko hàà ēe ko chìbian kúrú ne xgàra, a i a ēe ko qǎèan kúrú ne dqòm. ¹⁵ Nqarim di ncàma ne gatà ii, qǎè gúuan kúrúan ka tu gha ēe kóma q'āa tama a káà tc'ēe khòèan nqookagu. ¹⁶ Kgoarasea ne khòèe ne khama méé tu ma kg'òè, igaba táá gatu di kgoarasean kúrú naka i c'ēe cg'āèan qàbi tcāa guu; kg'òè méé tu Nqarim di tu tséé-kg'ao tu iise. ¹⁷ Wèè khòèan tu tcom. Gatu ka c'ēean tu ncàm. Nqari ba tu q'áo. X'aiga-dxoo ba tu tcom.

Krestem dis xgàrakus dis sere-sere sa

¹⁸ Qǎan méé i gaan ka q'òòèan wèè tcoman cgoa komsana; ēe qǎè a tc'auan koe cúí tamase, igabaga ēe xgàrá ne koe ga hēéthēé e. ¹⁹ Ncēè c'ēm khòèm kò Nqari bam máàsea hāa domka káà chìbise xgàràèa, a ba a qáo tcáo ii, nem gha *Nqari ba* dqòm me. ²⁰ Ncēè chìbian tu kò kúrú a ko gaan domka xg'ámmè, a tu a qáo tcáo ii ne tua gha gaan domka dqòmme? Igaba ncēè qǎèan kúrú domka tu kòo xgàràè, a gaan koe qáo tcáo ii nem gha Nqari ba dqòm tu u. ²¹ Ncēes gúus domka tu kò tcièa, gatagam kò thēé Kreste ba gatu domka xgàràè khama, sere-sere sam kò guua máá tu u, nxāasega tu gha xùri dàò Me ka,

²² “cúí chìbi ga kúrú tama ba,

i ko táá cúí kàaku ga kg'áma ba koe tcg'oa.”

²³ Eēm kò cóèè kam kò táá cóèkuan kabia máá ne, a ba a kò ēem kò xgàràè ka táá bìrì ne, kabisem gha a hàà xgàra ne sa, igabam kò ēe ko tchànose xgàra Mem koe máàse. ²⁴ Gam ncēe kò gatá di cg'urian tc'áróa ba ka xgàu hìis koe xgàma hāa ba, nxāasega ta gha cg'urian x'óóa máá, a ta a gha tchànoan

kg'õèa máá ka. Gam di chìbian ka tu kg'õèkaguèa hãa. ²⁵ Hoàko zi ghùu zi khama tu kò ii, igaba tu ncēeska gatu dim Kòre-kg'aom koe kabisea hãa khama, Q'õé-kg'aom gatu di tc'ēean di ba.

3

Khòè zi hēé naka khòè xu hēéthēé e

¹ Khòè saoe, gaam dàòm cúim kaga méé sao gasao di xu khòè xu máàse. Ncēè cúí-kg'áíá xu ga kò *Nqarim dim* kg'ui ba dtcòm tama ne, xu ga nxãaska káà kg'uisse gaxu di zi khòè zi di kg'òòan ka kúrúè a dtcòm, ² ncēè nta sao ko ma *Nqari ba* q'áo a tcom-tcomsa ii sa xu kò bóò ne. ³ Gasao di t'õèan méé i tc'áróa sao ka tchàa koe táá guu, tóróèa c'òòan hēé, naka gautan cgoa kúrúèa gúùan hãa di hēé, naka t'õè qgáían hãan ka hēéthēé koe. ⁴ Igaba méé sao tcáóa sao q'oo koe t'õè sao ii, t'õèan chòò tama a, qãè a tc'aua tc'ēean di i, ncēe Nqarim tcgáí q'oo koe kaisase qaa-qaasa a. ⁵ Ncēea gaam dàòm khòè zi tcom-tcomsa zi kg'aika di zi, ncēe kò gazi di nqòòan Nqarim koe tòóa hãa zi kò ma t'õè-t'õese ga a, gazi di xu khòè xu máàsean ka khama. ⁶ Sarahs khama méé sao ii, ncēe kò Abrahama ba komsana sa, a sa a kò gas dim x'aiga ba ta ma tcii me. Ncēè qãè gúùan sao kò kúrú a c'ēe gúù kaga q'áòkaguè tama ne sao gha gas di sao cóá sao ii.

⁷ Khòè xaoè, gatà iim dàòm cgoa méé xao gazi cgoa kg'õè naka q'ãa, kg'amka tc'áró zi i sa. Gaxao cgoa zi *Nqarim di* aban kg'õèan di di zi q'õò-kg'ao zi i ke méé xao tcomkuan cgoa qgóó zi, nxãasega i gha gakhao di còrèan táá cúí gúù kaga xgáèè ka.

Qãèan kúrú domka xgàrasea ne

⁸ Chõò dis ka méé tu wèé tu ga cúí tc'ěe, naka thõò-xama-mááku, naka ncàmku qõekua hãa khòè khama ma, naka cgómku di ii, naka cg'áré-cg'arese.

⁹ Táá méé tu chìbi sa chìbis cgoa suruta kabi guu, kana cóèku sa cóèkuan cgoa kabi guu; igaba méé tu ts'ee-ts'eekg'aikuan cgoa kabi i; gaan domka tu tciièa hãa ke, nxãasega tu gha ts'ee-ts'eekg'aikuan q'õò ka. ¹⁰ *Nqarim dis Tcgãyas ko méé khama a ko máá:*

“Dìim wèém ěe gha ko kg'õèan ncàm ba, a ba a qãè cáman bóò kg'oana ba méém gam dim tam ba cg'ãè gúúan koe hěé naka kg'ána ba kàa di kg'uiian koe hěéthěé xgàè.

¹¹ Cg'ãè gúúan koe méém tcg'oa naka qãèan kúrú, tòókuan méém qaa naka baa x'ãà máá a.

¹² X'aigam di tcgáía nea ěe tchàno ne koe hàna, i ko Gam di tceean gane di còrèan komsana, igaba i X'aigam di kg'áían ěe ko cg'ãèan kúrú ne cgoa tsééa xg'ae tama,” témé.

¹³ Ncèè qãè gúúan kúrú tu kòò x'ãà máá ne i gha dìín thõò-thõò tu u? ¹⁴ Tchànoan kúrú domka tu ga ko xgàrase igaba tu ts'ee-ts'eekg'aièa hãa. Táá méé tu ěe ne ko bèe sa bèe guu, táá q'aekaguè guu. ¹⁵ Igaba méé tu tcáóa tu koe Kreste ba X'aigam iise nxará tcg'òó naka dqomè Me. Ncèè c'ěem khòèm kòò ěe tu úúa hãa nqòòan ka tèè tu u ne méé tu wèé x'ae ka xòa me tu gha sa kg'ónòsea máána hãa. ¹⁶ Igaba méé tu qámsean hěé naka tcomkuan hěéthěé cgoa ncèe gúúan kúrú, naka tchàno tcáóan úúa hãa, nxãasega ne gha dùús wèés cg'ãès ěe ne ko gatu ka kg'uis koe, ěe ko Krestem koe qãèse kg'õèan gatu di ka ko kg'ui ne, saucgae

ka. ¹⁷ Gatà ma tu ga ko ma qãèan kúrú igaba tu gha xgàrase, ncèè Nqarim kòo tc'èe ne. Ncèes gúú sa cgáé si i, cg'ãèan kúrú domka xgàrasean ka khama. ¹⁸ Krestem igabam kòo cúí q'oro chìbian domka xgàràè khama, tchànóm Khóèm iise tchàno tama ne khòè ne domka, Nqarim koem gha nxãasega úú tu u ka. Ncèe kòo tc'áróm koe x'ooan koe tcãàè, a Tc'èem ka kg'òèkaguè ba. ¹⁹ Gaam Tc'èem koe hànasem kòo síí èe qáéèa tc'èean qáé-nquuan koe xgaa-xgaa. ²⁰ Nqari ba xg'ao komsana tama ne di tc'èe e kòo ii, ncèem kòo Nqari ba *tcóóse ne gha ka* qáò tcáóse qãà ne, Nowam ko araka ba tshào x'aè ka. Cg'orò ne khòè ne 8 ne cúí nea kòo *arakam* koe hàà, a tshàam koe guu a kg'òèkaguè. ²¹ I gaa tshàan tcguù-tcguukus dis x'ái si i, ncèeska igaba ko kg'òèkagu tu u sa, cgáé-q'oom di cg'urian xg'aàra tcg'òós ka tamase, igabas tchànos tcáós dis dtcàrà si i Nqarim koe. X'ooan koe tées Jeso Krestem dis ka i ko kgoara tu u, ²² ncèe nqarikg'ai koe qõòà ba, a ba a kg'áòm x'òàm Nqarim dim xòè koe hàna, moengelean hëé naka tc'ãà-cookg'aian hëé naka qarian hëéthëéa Gam dòm q'oo koe hãa.

4

Nqari ba kg'òèa máá

¹ Ncèem ma Kreste ba Gam dim cgàam koe xgàràèa khamaga ma méé tu gatu igaba Gam di tc'èe-kg'áman úúa, gaam èe cgàam koe xgàràèa hãa ba chìbian cgoa xg'ara hãa ke. ² Gaa domkagam ncèeska nqóómkg'ai di kg'òè-q'ooa ba koe cg'ãè zi tc'èe zi khòèan di zi kg'òèa máá tama, a ko Nqarim di ncàman kg'òèa máá. ³ Ncèe nqáéam x'aèm ka tu

kò tc'ãòà x'aèan kg'òè a ko tãá zi qhàò zi di ne ko tc'èe sa kúrú khama, a ko cg'áràn kúrúate, cg'ãè zi tc'èe zi hëé, kg'áà nqáésean hëé, nqàrean hëé, kg'áàè ko zi qgái zi koe hãa sa hëé, naka kúrúá mááse di nqárian dqomàn ncëe ntcoe-ntcoesa hëéthëé e. ⁴ Gane cgoa tu kò táá xg'ae a tchõà úú tamas kg'òè sa kg'òè domka ne ko are tu u, a ko gatu ka cg'ãèse kg'ui. ⁵ Igaba ne gha ãe x'ooan hëé naka kg'òèan hëéthëé xgàran kg'ónòsea máána hãam *Nqarim* koe xqara mááse. ⁶ Ncëes gúùs domka i qãè tchõàn ãe x'óóa khòèan koe ga thëé xgaa-xgaaèa hãa khama: nxãasega ne gha cgàam koe khòèan khama ma xgàràè, a ne a gha tc'èem koe *Nqarim ko ma kg'òè* khama ma kg'òè ka.

⁷ Wèé zi gúù zi di chõò-q'ooa ne cúù u. Ke tu q'ano-tcáo naka qgóósea hãa, nxãasega tu ga còrè ka. ⁸ Wèé zi gúù zi tc'amkg'ai koe méé tu kaisase ncàmku, ncàmku sa ko kái zi chìbi zi qàbia tcãà ke. ⁹ Qãèse méé tu x'áéa tu koe hààkaguku, kg'ui úú tamase. ¹⁰ Eëm ma Nqari ba tãáka dàòan cgoa Gam di cgòmkuan màa tua hãa khama méé tu ãe zi mààku zi qãèse tséékagu naka c'èe ne tsééa máá. ¹¹ Ncèè c'èem khòèm kò kg'ui ne méém Nqarim di kg'uian *ko kg'uim khòèm* khama ma kg'ui. C'èem khòèm kò tséé ne méém Nqarim màa mea qarian cgoa tséé, nakam gha nxãasega Nqari ba wèé zi qgái zi koe dqomèmè, Jeso Krestem koe. Gam koe méé i chõò tamase dqomkuan hëé naka qarian hëéthëé hãa. Amen.

Dtcòm-kg'ao tsi i domka xgàrasea ne

¹² Ncàm-ncamsa tuè, thõòkas kúrúá bóòkus ãe tu ko xgàràès ka méé tu táá arekaguè guu, c'úùa tuas

gúùs kúrúse cgae tu u kos khama ma. ¹³ Igaba méé tu qãè-tcao, ncèè tu kò ma Krestem kò ma xgàrasea hãa khama ma xgàrases ka, naka tua gha nxãasega Gam dim x'áàm ko x'áise ka kaisase qãè-tcao. ¹⁴ Krestem dim cg'õèm domka tu kò cóèè ne tu ts'ee-ts'eekg'aièa hãa, Tc'ẽem x'áàm di ba hëé naka Nqarim di ba hëéthhëéa gatu koe hãa khama. ¹⁵ Igaba ncèè gatu ka c'ẽem kò xgàrase ne méém táá cg'õo-kg'ao ba ii, kana ts'ãà-kg'ao ba ii, kana cg'ãè kúrú-kg'ao ba ii, kana khóè ne di gúùan koe káise tcãàseam khóè ba ii guu. ¹⁶ Gaa domka, Krestem di tsi khóè tsi iise tsi kò xgàràè ne méé tsi táá saucgae guu, igaba méé tsi ãe tsi úúam cg'õèm domka Nqari ba dqòm.

¹⁷ X'aè ba hààra hãa, xgàrakuan gha Nqarim dim nquum *di ne* cgoa tshoa-tshoa di ba. A ncèè gatá cgoam kò tshoa-tshoa ne sa gha dùú sa kúrúse ãe Nqarim di qãè tchõàn komsana tama ne koe?

¹⁸ “Ncèè tchànóm khóèm koe i kò qari ii kgoaraèm gha sa,
ne ia gha nxãaska ãe Nqari-tcáo tamam khóèm koe hëé
naka chìbi-kg'aom koe hëéthhëé dùú sa kúrúse?”

¹⁹ Gaa domka méé ne, ãem ma Nqari ba tc'ëea khama ko ma xgàrase ne, tcom-tcomsam Kúrú-kg'ao ba máàse, naka nea qãèan kúrú cgoa còoka qòò.

Cg'áré-cg'aresea ne (5:1-14)

5

Kaia ne hëé naka cg'áré ne hëéthhëé e

¹ Eẽ gatu xg'aeku koe *hàna xu kaia xu kerekes di xu* cgoar ko kg'ui, ncẽer tí thẽé gaxu ka c'ẽe ii ra. Krestem di xgàrasean tcgáia te cgoa bóda hãa a gha gataga ncẽe ko hàà x'áie x'ààn koe hãa ra, ² *domkar ko kaisase dtcàrà xao o a ko máá*: Ghùu zi Nqarim di zi xao kòre. Q'óé zi, qaase i ko domka tamase, igaba tcáóa xao di tc'ẽean domka, ãem ma Nqari ba ncàmà hãa khama. Ncẽes tséé sa kúrúan di ncàmàn úúa hãase méé xao kúrú si, surutan qaa tamase. ³ Ghùu zi ãe tshàu q'ooa xao koe tcãàèa hãa, kòre zi xao gha ka zi koe, méé xao táá x'aigan kúrúse guu, igaba méé xao gazi koe x'ái sa ii. ⁴ Naka xaoa gha nxãasega, ãem ko kaim Kòre-kg'ao ba hàà ne, kaà tama x'ààn dis cába sa hòò.

⁵ Gatu ãe cg'aré tu méé tu gataga ãe xu kaia xu komsana. Wèéa tu ga méé tu cg'aré-cg'aresean cgoa hãakaguse gatu ka c'ẽea ne koe, “Nqari ba ko ãe ko bóòse ne xgui igabam ko ãe ko cg'aré-cg'arese ne cgómkuan máá” ke.

⁶ Gaa domka méé tu cg'aré-cg'arese Nqarim dim kaim x'òàm dòm q'oo koe, nxãasegam gha hààkom x'aèm ka ghùu tu u ke. ⁷ Gatu di káise tc'ẽe-tc'ẽesean wèé ga Gam koe ncemea úú, gatu cgoam tchòà úúa ke.

⁸ Qgóósea méé tu hãa naka kókòda hãa. Gatu dim cg'õo-kg'aom dxãwa ba ko kg'aekom gàm khama ma caate ke, a ko c'ẽe khóèan qaa, kg'oom gha a. ⁹ Xgui me naka dtcòmàn koe qarika téé, q'ana tu hãa, ne gatu ka c'ẽe ne nqóómkg'ai koe gatà ii xgàrasean koe hàna hãa ke.

¹⁰ Eẽ tu xòm x'aè-coan xgàrasea hãa qãá koem gha Nqarim wèé cgómkuan di ba, ncẽe ko Gam di chòò

tama x'ààn koe Jeso Krestem koe tciaa úú tu u ba, Gam ka k̄aba-k̄aba tu u, a gha kúrú tu u tu qari, a qarika téé, tchànose. ¹¹ Qarian méé i Gam koe chõò tamase hãa. Amen.

Còo di zi tsgámkaguku zi

¹² Silefanom* di hùikuan cgoar xòmse góá máá tua hãa, ncēer ko máá tcom-tcomsam qõe me e témé ba. Korè tu ur ko a ko nxàea tseegukagu, ncēea Nqarim dis cgómkus tseegu di si i sa. Gaas koe qarika téé.

¹³ Eẽ Babilone koe hãnas *kerekes*, ncēe gatu cgoa nxará tcg'òòea sa ko tsgám tu u, me ko gataga thēé tirim cóám Mareko ba tsgám tu u. ¹⁴ Tsgámku tu x'obèkus ncàmkuan dis cgoa.

Tòókuan méé i gatu wèé tu cgoa hãa, Krestem koe hàna tu.

---

* **5:12:** Silefano - Silefanom di c'ēe cg'õèa nea Silase e.

Kabas Qae-xg'ae sa
The New Testament in the Naro language of Botswana
copyright © 2012 The Bible Society of Botswana

Language: Naro

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2016-08-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

d01ddea0-c0e8-5bc4-86fa-b235639fa99b